

Knut Hamsun

Nr. 4 / 2004

Hamsun-nytt

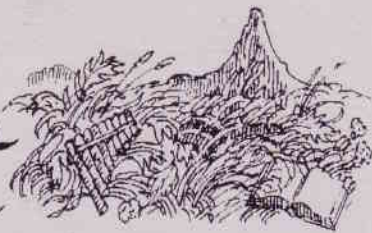


Foto: Svein Aage Johnson, Skien

"Jeg hadde stått en lang stund inde i åsen og lyttet til suset fra himlen og jorden, og det var intet andet å høre. Så kunde det risle noget og da var det en sammenskrumpet krøl av et løvblad som rislet og reiste nedover de frosne grener. Det var som å høre en liten kilde. Så suset himlen og jorden igjen. Det la seg en mildhet over mig, en sordin på alle mine strænger."

*Knut Hamsun,
En vandrer spiller med sordin,
1909*

For 95 år siden utkom den andre delen av Knut Hamsuns såkalte vandrer-trilogi, "En vandrer spiller med sordin". Det er bare 5 år til at den skal være glemt... Men lite tyder på at dette hender. På Koppang hvor romanen ble skrevet, står det en egen minnestein. Les mer på side 11.

Redaksjonen har ordet

Denne høsten gikk Hamsuns publisitetsdiagram rett til vær. To teaterstykker med kjente skuespillere ble diskutert, ett av dem initierte i tillegg den heftige og ordrike "dissident-debatten". Historien om Ellinor Hamsuns liv er trykt og ligger ute til salgs. To Hamsun-biografier ble lansert med omfattende dekning i alle media. Og ikke minst: Debatten om Hamsuns nazisme og om Høyesteretts dom fra 1948 mot den 88 år gamle dikteren er blusset opp igjen.

"Det er ingen gåte at han var nazist før krigen og under krigen. Det vanskelige er at han ikke beklaget noe etter krigen," mener Ingar Sletten Kolloen. Cathrine Sandnes skriver i *Dagsavisen* (21.10.04): "Det er nettopp som evig verkebyll, som det fremste eksempelet på geniet som ikke lar seg hylle, at Knut Hamsun fortsetter å plage oss". Som tjuetåring hadde Sandnes lest "Pan" og etterpå kjøpt fire skilt som det sto "Knut Hamsuns plass" på for å bytte ut skiltene på Sehesteds plass sammen med to kompiser. Først da det ble rabalder, oppdaget hun at det handlet om alt annet enn en forfatter som skrev uforglemmelig litteratur. "Knut Hamsun trenger ingen plass eller statue," mener hun i dag. "Han er den ene nordmannen som blir viktigere i fraværet av offisiell hyllest og billedhuggerens glattpolering. For idylliserte helteskikkelser finnes det mange av. Men det finnes bare en Knut Hamsun."

Hamsun fortsetter å provosere til debatt, som dikter, far, ektemann og politiker. Stadig flere fakta er blitt kjent, og det har vist seg gang på gang at Hamsun kan være like så frastøtende som han kan være forførende. Å være likegyldig og ikke forholde seg til ham, er nærmest umulig. Det å kunne sette ord på sitt forhold til Hamsun og begrunne det positive og/eller negative i det, ser ut til å ha blitt en del av den norske kulturidentitet.

God jul!

Hamsun-Nytt-redaksjonsteamet

Knut Hamsun videregående skoles kompetanseformidling

v/Elke Kriehn

Boks 83, 8298 Hamarøy, ny e-post-adresse: Elke.Kriehn@nfk.no

Medlemmene bes å melde fra om adresseforandringer. Vi får mange eksemplarer av Hamsun-Nytt sendt tilbake i posten.

Skriv til

polden@hamsun-selkapet.no

eller Hamsun-Selskapet, Postboks 31, 8298 Hamarøy, Tel. 75765101

INTERNASJONALT

Hamsun utgis i Kina: Gyldendal har gjort en avtale med et kinesisk forlag om å utgi seks av Hamsuns klassikere høsten 2005. Det dreier seg om "Sult", "Mysterier", "Pan", "Victoria", "Markens Grøde" og "Landstrykere", samt flere av hans essaysamlinger, forteller Eva Lie-Nielsen i Gyldendal. Ingar Sletten Kolloens Hamsun-biografi kommer ut i Kina i høst – i den forkortede versjon for det internasjonale markedet.

Kolloen møter sensur i Kina: Ingar Sletten Kolloen skulle den 11. november holde foredrag om Hamsun i Museum of Modern Literature i Beijing. Kolloen måtte på forhånd levere fra seg manuset, som helt åpenbart var for sterk kost for Kinas myndigheter. Foredraget ble avlyst. Den norske ambassadør i Kina, Tor Christian Hildan, ryddet plass i ambassadens representasjonslokaler, og Kolloen fikk holdt sin forelesning. Han snakket norsk og ble tolket av den kinesiske professor Shi Qin E som kan svensk, mens en engelsk versjon av foredraget ble delt ut til tilhørerne. Etter foredraget haglet det ifølge *Dagbladet* (14.11.04) med spørsmål fra interesserte kinesere.

Dramatisering av Hamsuns ekteskap på nett i Canada: Ikke bare Ingar Sletten Kolloen lar seg fascinere av Hamsuns ekteskap. Tom Henighan, professor av amerikansk opprinnelse ved Carleton Universitet i Ottawa/Canada, har allerede i 1990 skrevet et skuespill i en akt med tittelen "Hamsun". Stykket er lagt ut på internett. Personene er Hamsun, Marie og Bergljot, som mer eller mindre hver for seg snakker til publikum. Man får en tett oppsummering av begge ekteskap. Stykket er på engelsk. Harald Næss, ansvarlig for bokutgivelsene av Hamsuns brev, foreslo ifølge Henighan noen endringer, etter å ha lest stykket i 1992, og forslagene ble tatt til følge. www.carleton.ca/~thenigha/th_html/Drama_hamsun.htm

Hamsun-Selskap i Kaukasus: I 2003 ble det etablert et Hamsun-Selskap i Tbilisi, Georgia. Initiativtaker var filmregissøren **Olga Zguenti** (en annen skrivemåte er Olga Zghenti) som samlet Hamsun-interesserte innen kunst, kultur og litteratur rundt seg i forbindelse med et filmprosjekt om Hamsun. "Hamsun skrev to bøker med direkte forbindelser til Kaukasus," skriver Zguenti til Hamsun-Nytt, "nemlig 'I Æventyrland' (1903) og skuespillet 'Dronning Tamara' (1903). Hamsun har vært meget respektert og mye lest i Russland og Georgia etter forrige århundreskifte. Bøkene ble utgitt mange ganger, i tillegg ble novellene oversatt og trykt i forskjellige magasiner."

I september 1899 hadde Hamsun begynt sin store reise gjennom "æventyrlandet" sammen med Bergljot, gjennom Russland til Georgia og Azerbaijan. Han besøkte Tbilisi, den kaukasiske hovedstaden, to ganger. Begge ganger bodde han på Hotell London i Tbilisi. Husets fasade er i dag pyntet med en minnetavle til ære for den store forfatteren.

